

**Обґрунтування та проект створення
ландшафтного заказника
місцевого значення “Осокорківські луки - 2”**

2020

Місто Київ стрімко росте і розвивається, відбувається збільшення кількості його населення і щільності забудови, внаслідок антропогенного тиску змінюються природні ландшафти і вкрай важливим стає питання забезпечення екологічної рівноваги. В планах розвитку міста екологічна компонента не знаходить відповідної підтримки, внаслідок чого відбувається знищення природних зелених зон. Це в свою чергу негативно впливає на локальні мікрокліматичні показники, відбувається забруднення водойм, повітря і ґрунтів, знищується біорізноманіття, зменшується рекреаційний потенціал. Створення заповідних територій є одним із способів вирішення цієї проблеми.

Створення ландшафтного заказника місцевого значення “Осокорківські луки - 2” дозволить зберегти ландшафтний комплекс лівобережної частини заплави річки Дніпро в межах Дарницького району міста Києва, захистити популяції рідкісних видів флори і фауни, забезпечити рекреаційними можливостями мешканців міста і не допустити погіршення екологічного стану Дарницького району.

Вибір категорії “ландшафтний заказник” зумовлено комплексним характером збереження місцевих лучних і водних природних комплексів та їхнього біотичного різноманіття. Запроектований ландшафтний заказник межує зі вже створеними ландшафтними заказниками “Осокорківські луки” і “Озеро Тягле”, і всі вони фактично є частинами єдиного цілісного та взаємопов’язаного природного ландшафту, який потребує збереження всіх його компонентів.

У Законі України «Про природно-заповідний фонд України» визначено, що заказниками оголошуються природні території (акваторії) з метою збереження і відтворення природних комплексів чи їх окремих компонентів.

Оголошення заказників відбувається без вилучення земельних ділянок, водних та інших природних об’єктів у їхніх власників або користувачів згідно зі ст. 25 ЗУ «Про ПЗФ». Власники або користувачі земельних ділянок, водних та інших природних об’єктів, оголошених заказником, мають забезпечувати режим їх охорони та збереження.

Проектований заказник розташований на земельній ділянці із кадастровим номером 8000000000:96:001:0015 в заплавному урочищі в межах Дарницького району м. Києва. Його площа складає 33га. Ділянка перебуває у постійному користуванні комунального підприємства “Житлоінвестбуд-УКБ”.

Назва заказника “Осокорківські луки - 2” підкреслює той факт, що більшість території проектованого заказника займають вологі заплавні луки, в північній частині наявні заболочені ділянки, північно-східний кут займає фрагмент масиву змішаного лісу. І що межі проектованого заказника головним чином межують із границями іншого, вже створеного заказника – “Осокорківські луки”. Південна межа заказника співпадає із межами міста Києва (рис. 1-4).

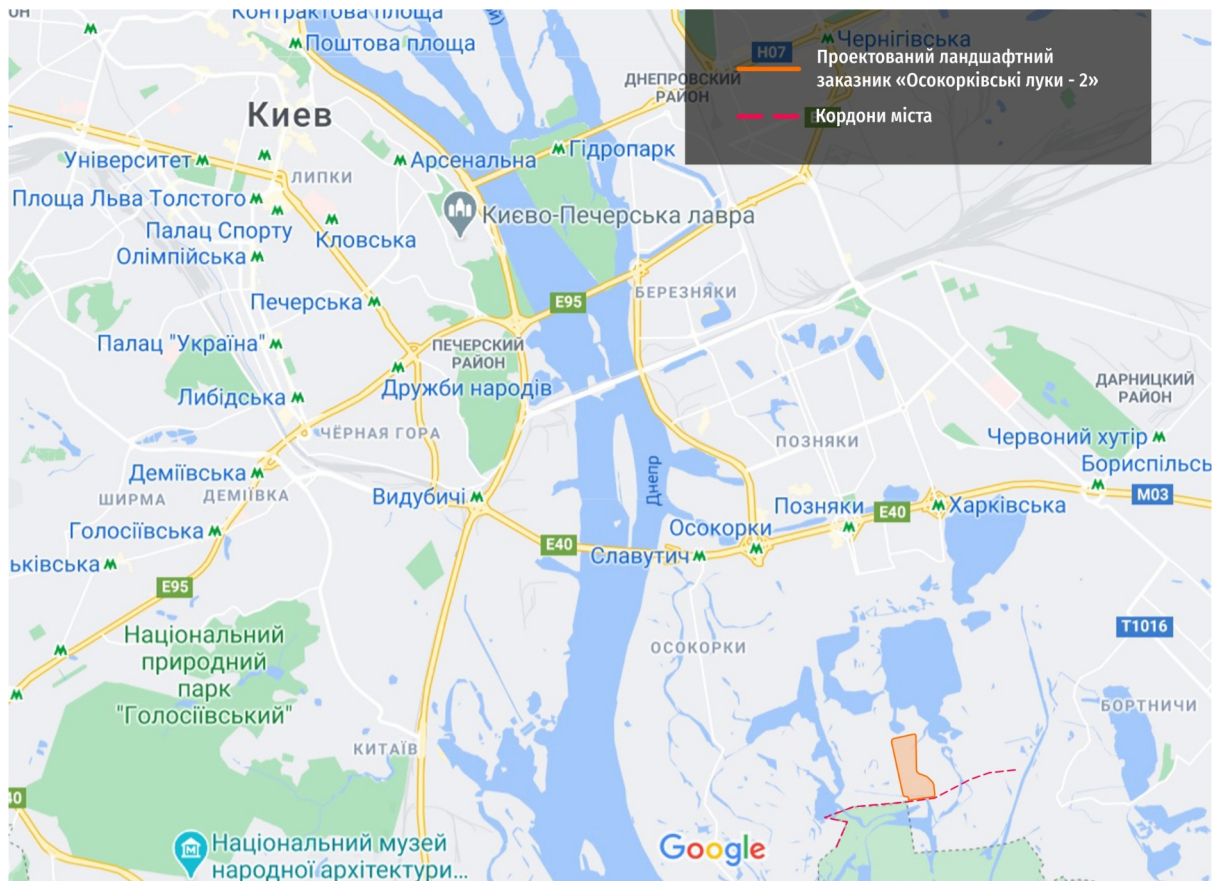

Рис. 1. Межі проектного заказника «Осокорківські луки - 2» на карті м. Києва.

Рис. 2. Межі проектового заказника «Осокорківські луки - 2» на космічному знімку.

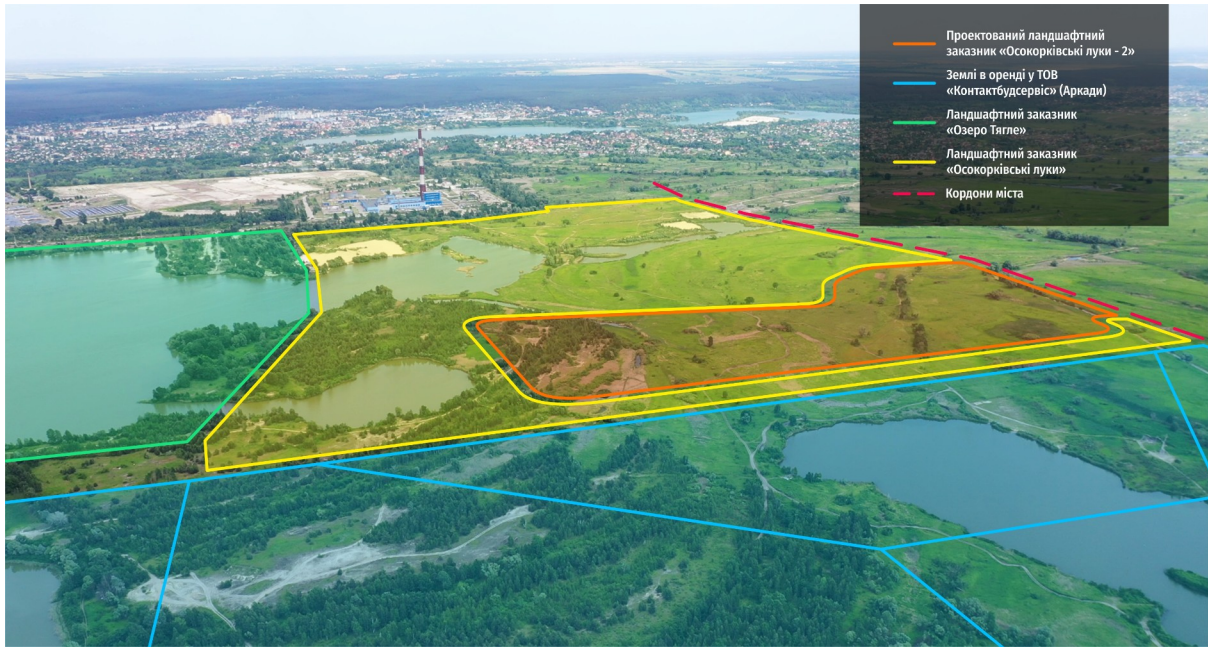
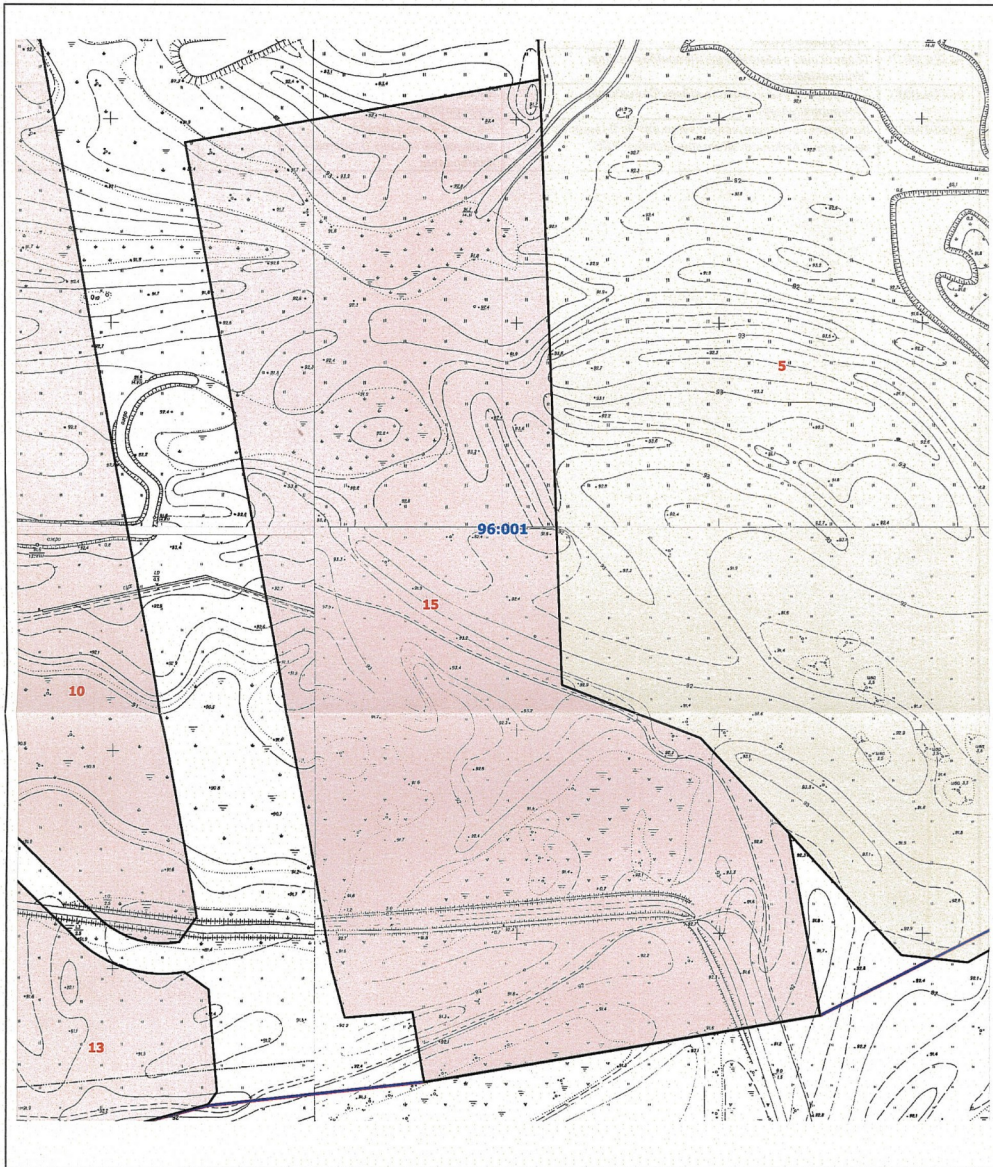

Рис. 3. Проекція меж заказника «Осокорківські луки - 2» на місцевості.

ВИТЯГ З ЧЕРГОВОГО КАДАСТРОВОГО ПЛАНУ
дані міського земельного кадастру від 12.11.2020

Масштаб 1:4000

Умовні позначення:

- Межі зелених зон
- Межі кадастрових кварталів
- Межі земельних ділянок відповідно до реєстру земельних ділянок
- Земельні ділянки згідно технічних звітів по інвентаризації
- Земельні ділянки, на які зареєстровано (в процесі оформлення) право користування чи володіння

Виконавець: Замовлення № 926

Рис. 4. Межі проєктованого заказника "Осокорківські луки - 2" на витязі з кадастрового плану міста Києва.

Фізико-географічні умови території.

Територія проєктованого заказника «Осокорківські луки - 2» репрезентує заплавний тип ландшафтів, сформований в долині Дніпра.

За геоморфологічним районуванням України територія належить до Лівобережно-Середньодніпровської алювіальної плоскої та слабо хвилястої, слабо розчленованої рівнини Придніпровської пластово-аккумулятивної рівнини на палеогенових і неогенових відкладах Придніпровської області аккумулятивних рівнин. Рельєф місцевості рівнинний. Четвертинні відклади алювіальні: піски, супіски, суглинки. Ґрунтовий покрив території представлений дерново-середньопідзолистими оглєсними та дерновими переважно оглєсними піщаними, глинисто-піщаними та супіщаними ґрунтами в комплексі зі слабогумусованими пісками.

За фізико-географічним районуванням території України (згідно даних Національного атласу України, 2007 р.), проєктований заказник належить до Процівсько-Ліпльовського району Північнопридніпровської терасової низовинної області Лівобережно-Дніпровського краю Лісостепової зони.

На фрагменті Військово-топографічної карти (рис. 5) 1915 року, зйомка для якої проходила у 1868-1869 роках, зображено природну заплаву р. Дніпро та болотний комплекс лівобережжя, які існували на місці проєктованого заказника до розбудови міста Києва.

Рис. 5. Фрагмент Військово-топографічної карти 1915 р. Аркуш 9, ряд XXI.

Рослинний світ

На території проектного заказника наявні лучний та болотний типи рослинності.

У видовому складі вологих заплавних лук присутні зозулин цвіт (*Lychnis flos-cuculi*), цибуля гранчаста (*Allium angulosum*), жовтець їдкий (*Ranunculus acris*). Досить поширені там півники сибірські (*Iris sibirica*), які занесені до Червоної книги України. Також зустрічаються тирлич звичайний (*Gentiana pneumonanthe*), що охороняється рішенням Київради № 219/940 та пальчатокорінник м'ясочервоний (*Dactylorhiza incarnata*), занесений до Червоної книги України. На заболочених ділянках ростуть гірчак почечуйний (*Persicaria maculosa*), вербозілля звичайне (*Lysimachia vulgaris*) та рідкісні лепеха звичайна (*Acorus calamus*) й півники болотні (*Iris pseudacorus*), що охороняються рішенням Київради № 880/2290.

Прибережно-водна рослинність представлена угрупованнями за участі частухи подорожникової (*Alisma plantago-aquatica*), стрілолисту звичайного (*Sagittaria sagittifolia*), сусака зонтичного (*Butomus umbellatus*), плакуна верболистого (*Lythrum salicaria*), чистецю болотного (*Stachys palustris*), вовконогоу європейського (*Lycopus europaeus*), куги озерної (*Scirpus lacustris*), а також рідкісною рослиною – їжачою головою зринувшою (*Sparganium emersum*), що охороняється рішенням Київради № 880/2290.

В північно-східному кути проектного заказника є фрагмент змішаного лісу, який представлений деревостаном із осики (*Populus tremula*), берези (*Betula pendula*), тополі чорної (*Populus nigra*), верби білої (*Salix alba*) та сосни (*Pinus sylvestris*). Цей масив лісу надзвичайно багатий на гриби, серед яких є цінні їстівні види, такі як підберезники, підосичники та масляки.

На території проектного заказника представлено три типи біотопів, що занесені до Резолюції 4 Бернської конвенції:

C3.4 Species-poor beds of lowgrowing waterfringing or amphibious vegetation

Маловидові зарості низькорослої прибережно-водної та земноводної рослинності

E3.4 Moist or wet eutropic and mesotrophic grassland Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки

G1.11 Riverine Salix woodland Прибережні вербові ліси

Тваринний світ

Проектований заказник розташований вздовж Дніпровського екологічного коридору, де міграціям птахів перешкоджає велике місто. Тому він має надзвичайно велике значення для перелітних пернатих, які використовують цю територію як місце відпочинку та годівлі. Переважно це водоплавні та біляводні птахи – качки, гуси, кулики.

Україна ратифікувала Конвенцію про збереження мігруючих видів диких тварин і має відповідні зобов'язання по охороні перелітних видів та збереженні необхідних для цього місць.

Окрім того, як і у випадку з тваринами, треба зазначити, що саме проєктована ділянка заказника є порятунком для птахів під час сезону полювання, що дає можливість зберегти тваринне різноманіття і особливо цінні і рідкісні види не тільки київської фауни, а і земель, прилеглих до міста.

Для території значним є різноманіття гніздових горобцеподібних птахів, серед яких: ластівка берегова (*Riparia riparia*), плиски жовта (*Motacilla flava*) й біла (*Motacilla alba*), вивільга (*Oriolus oriolus*), шпак звичайний (*Sturnus vulgaris*), кобилочка солов'їна (*Locustella luscinioides*), кілька видів очеретянок (*Acrocephalus*) та кропив'янок (*Sylvia*), трав'янка лучна (*Saxicola rubetra*), вільшанка (*Erithacus rubecula*), чикотень (*Turdus pilaris*), синиця вусата (*Panurus biarmicus*), ремез (*Remiz pendulinus*), вівсянка очеретяна (*Emberiza schoeniclus*) та багато інших.

Також на території регулярно гніздяться або шукають поживу такі негоробині птахи, як лелека білий (*Ciconia ciconia*), чепура велика (*Ardea alba*), чапля сіра (*Ardea cinerea*), бугайчик (*Ixobrychus minutus*), крижень (*Anas platyrhynchos*), чирянка велика (*Anas querquedula*), канюк звичайний (*Buteo buteo*), боривітер звичайний (*Falco tinnunculus*), деркач (*Crex crex*), курочка водяна (*Gallinula chloropus*), коловодник звичайний (*Tringa totanus*), одуд (*Upupa epops*), рибалочка (*Alcedo atthis*), бджолоїдка (*Merops apiaster*) тощо. Регулярно трапляються звичайний (*Larus ridibundus*) та жовтоногий (*L. cachinnans*) мартини.

На території проєктованого заказника згідно попередніх відомостей зустрічається понад 150 видів птахів. 24 з них перебувають під суворою охороною міжнародних та державних актів про охорону природи – занесені до Червоних списків. Зокрема, кібчик (*Falco vespertinus*), деркач (*Crex crex*), грицик великий (*Limosa limosa*), кульон великий (*Numenius arquata*) занесені до Червоного списку Міжнародного союзу охорони природи (МСОП). Шуліка чорний (*Milvus migrans*), кібчик (*Falco vespertinus*), куріпка сіра (*Perdix perdix*), чайка (*Vanellus vanellus*), грицик великий (*Limosa limosa*) занесені до Європейського червоного списку. До Червоної книги України занесено 14 видів птахів: нерозень (*Anas strepera*), гоголь (*Bucephala clangula*), лелека чорний (*Ciconia nigra*), скопа (*Pandion haliaetus*), шуліка чорний (*Milvus migrans*), лунь лучний (*Circus pygargus*), лунь польовий (*Circus cyaneus*), зміїд (*Circaetus gallicus*), орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla*), журавель сирій (*Grus grus*), кулик-сорока (*Haematopus ostralegus*), кульон великий (*Numenius arquata*), голуб-синяк (*Columba oenas*) та сорокопуд сирій (*Lanius excubitor*). Бугайчик (*Ixobrychus minutus*), шуліка чорний (*Milvus migrans*), погонич звичайний (*Porzana porzana*), погонич малий (*Porzana parva*), деркач (*Crex crex*), крячок білокрилий (*Chlidonias leucopterus*) та рибалочка (*Alcedo atthis*) занесені до Червоного списку м. Києва. Детальні списки раритетних видів наведені нижче.

З плазунів на території заплавних лук мешкають вуж звичайний (*Natrix natrix*) та ящірка прудка (*Lacerta agilis*), які перебувають під охороною Бернської конвенції. Також зустрічається болотна черепаха європейська (*Emys orbicularis*), яка занесена до Європейського червоного списку та Червоного списку МСОП, як вразливий вид і до переліку видів, які підлягають охороні на території м. Києва.

Тритони останнім часом не зустрічаються у зв'язку з великим антропогенним навантаженням, але збереглися невеличкі популяції квакші (*Hyla arborea*), ропухи

зеленої (*Pseudepidalea viridis*), жаби гостромордої (*Rana arvalis*), кумки червонодеревної (*Bombina bombina*), часничниці (*Pelobates fuscus*) (II додаток БК) та жаби озерної (*Pelophylax ridibundus*) (III додаток БК). Кумка та Черепаха знаходяться у списку резолюції № 6 Бернської конвенції. Ці всі види перебувають під охороною у межах м. Києва (включені в регіональні та міжнародні охоронні списки).

З ссавців на зустрічаються заєць сірий (*Lepus europaeus*), їжак білочеревий (*Erinaceus roumanicus*), ласка (*Mustela nivalis*), кутора звичайна (*Neomys fodiens*), ондатра (*Ondatra zibethicus*), полівка водяна (*Arvicola terrestris*), норка американська (*Neovison vison*), кріт європейський (*Talpa europaea*). Заєць сірий *Lepus europaeus*) та ласка (*Mustela nivalis*) перебувають під охороною Бернської конвенції.

Спостерігається значне різноманіття комах, серед яких зустрічаються і такі види із Червоної книги України як махаон (*Papilio machaon*), стрічкарка блакитна (*Catocala fraxini*), вусач мускусний (*Aromia moschata*), дозорець-імператор (*Anax imperator*), оса сфекс рудуватий (*Sphex funerarius*). Джміль малий земляний (*Bombus lucorum*), джміль садовий (*Bombus hortorum*) та бджола *Andrena flavipes* включені до Червоного списку Міжнародного союзу охорони природи зі статусом «У стані найменшої загрози» (LC). Повний список раритетних видів наведено нижче.

Домінують лучні види та водні види, найбільш звичайними серед яких є *Pyrgus malvae*, *Inachis io*, *Issoria lathonia*, *Polygonia c-album*, *Polyommatus icarus*, *Heodes dispar*, *H. tityrus*, *Coenonympha pamphilus*, *Maniola jurtina*, *Hyponerphele lycaon*, *Amata phegea*, *Cetonia aurata*, *Aphodius rufipes*,

Список птахів, які зустрічаються на території проектного заказника

1. Баклан великий (*Phalacrocorax carbo*)
2. Баранець звичайний (*Gallinago gallinago*)
3. Берестянка звичайна (*Hippolais icterina*)
4. Бджолоїдка (*Merops apiaster*)
5. Боривітер звичайний (*Falco tinnunculus*)
6. Брижач (*Philomachus pugnax*)
7. Бугай (*Botaurus stellaris*)
8. Бугайчик (*Ixobrychus minutus*)
9. Вивільга (*Oriolus oriolus*)
10. Вівсянка звичайна (*Emberiza citrinella*)
11. Вівсянка очеретяна (*Emberiza schoeniclus*)
12. Вівчарик весняний (*Phylloscopus trochilus*)
13. Вівчарик-ковалик (*Phylloscopus collybita*)
14. Вільшанка (*Erithacus rubecula*)
15. Волове очко (*Troglodytes troglodytes*)
16. Ворона сіра (*Corvus cornix*)
17. В'юрок (*Fringilla montifringilla*)
18. Галка (*Corvus monedula*)
19. Гоголь (*Bucephala clangula*) (ЧКУ)
20. Голуб сизий (*Columba livia*)

21. Голуб-синяк (*Columba oenas*) (ЧКУ)
22. Горихвістка чорна (*Phoenicurus ochruros*)
23. Горлиця садова (*Streptopelia decaocto*)
24. Горобець польовий (*Passer montanus*)
25. Горобець хатній (*Passer domesticus*)
26. Грак (*Corvus frugilegus*)
27. Грицик великий (*Limosa limosa*)
28. Гуменник (*Anser fabalis*)
29. Гуска білолоба (*Anser albifrons*)
30. Гуска сіра (*Anser anser*)
31. Деркач (*Crex crex*)
32. Дрізд білобровий (*Turdus iliacus*)
33. Дрізд співочий (*Turdus philomelos*)
34. Дрізд чорний (*Turdus merula*)
35. Дрізд-омелюх (*Turdus viscivorus*)
36. Дятел звичайний (*Dendrocopos major*)
37. Дятел малий (*Dryobates minor*)
38. Дятел сирійський (*Dendrocopos syriacus*)
39. Жайворонок польовий (*Alauda arvensis*)
40. Жовна сива (*Picus canus*)
41. Журавель сирій (*Grus grus*) (ЧКУ)
42. Зеленьяк (*Carduelis chloris*)
43. Зимняк (*Buteo lagopus*)
44. Зміїд (*Circaetus gallicus*) (ЧКУ)
45. Зозуля (*Cuculus canorus*)
46. Зяблик (*Fringilla coelebs*)
47. Кам'янка звичайна (*Oenanthe oenanthe*)
48. Канюк звичайний (*Buteo buteo*)
49. Квак (*Nycticorax nycticorax*)
50. Кібчик (*Falco vespertinus*)
51. Кобилочка річкова (*Locustella fluviatilis*)
52. Кобилочка солов'їна (*Locustella luscinioides*)
53. Коловодник болотяний (*Tringa glareola*)
54. Коловодник великий (*Tringa nebularia*)
55. Коловодник звичайний (*Tringa totanus*)
56. Коловодник лісовий (*Tringa ochropus*)
57. Коноплянка (*Acanthis cannabina*)
58. Костогриз (*Coccothraustes coccothraustes*)
59. Крех великий (*Mergus merganser*)
60. Крех малий (*Mergellus albellus*)
61. Крижень (*Anas platyrhynchos*)
62. Кропив'янка садова (*Sylvia borin*)
63. Кропив'янка сіра (*Sylvia communis*)
64. Кропив'янка чорноголова (*Sylvia atricapilla*)

65. Крук (*Corvus corax*)
66. Крячок білокрилий (*Chlidonias leucopterus*)
67. Крячок білощокий (*Chlidonias hybrida*)
68. Крячок річковий (*Sterna hirundo*)
69. Крячок чорний (*Chlidonias niger*)
70. Кулик-сорока (*Haematopus ostralegus*) (ЧКУ)
71. Кульон великий (*Numenius arquata*) (ЧКУ)
72. Куріпка сіра (*Perdix perdix*)
73. Курочка водяна (*Gallinula chloropus*)
74. Ластівка берегова (*Riparia riparia*)
75. Ластівка міська (*Delichon urbicum*)
76. Ластівка сільська (*Hirundo rustica*)
77. Лебідь-шипун (*Cygnus olor*)
78. Лелека білий (*Ciconia ciconia*)
79. Лелека чорний (*Ciconia nigra*) (ЧКУ)
80. Лиска (*Fulica atra*)
81. Лунь лучний (*Circus pygargus*) (ЧКУ)
82. Лунь очеретяний (*Circus aeruginosus*)
83. Лунь польовий (*Circus cyaneus*) (ЧКУ)
84. Мартин жовтоногий (*Larus cachinnans*)
85. Мартин звичайний (*Larus ridibundus*)
86. Мартин сивий (*Larus canus*)
87. Мухоловка сіра (*Muscicapa striata*)
88. Мухоловка сруката (*Ficedula hypoleuca*)
89. Нерозень (*Anas strepera*) (ЧКУ)
90. Одуд (*Uria eops*)
91. Омелюх (*Bombycilla garrulus*)
92. Орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla*) (ЧКУ)
93. Осоїд (*Pernis apivorus*)
94. Очеретянка велика (*Acrocephalus arundinaceus*)
95. Очеретянка лучна (*Acrocephalus schoenobaenus*)
96. Очеретянка ставкова (*Acrocephalus scirpaceus*)
97. Очеретянка чагарникова (*Acrocephalus palustris*)
98. Пастушок (*Rallus aquaticus*)
99. Перепілка (*Coturnix coturnix*)
100. Підкоришник звичайний (*Certhia familiaris*)
101. Підсоколик великий (*Falco subbuteo*)
102. Пірникоза велика (*Podiceps cristatus*)
103. Пірникоза мала (*Podiceps ruficollis*)
104. Пірникоза сірощока (*Podiceps grisegena*)
105. Пісочник малий (*Charadrius dubius*)
106. Плиска біла (*Motacilla alba*)
107. Плиска жовта (*Motacilla flava*)
108. Погонич звичайний (*Porzana porzana*)

109. Погонич малий (*Porzana parva*)
110. Попелюх (*Aythya ferina*)
111. Припутень (*Columba palumbus*)
112. Просянка (*Emberiza calandra*)
113. Ремез (*Remiz pendulinus*)
114. Рибалочка (*Alcedo atthis*)
115. Свищ (*Anas penelope*)
116. Серпокрилець чорний (*Apus apus*)
117. Синиця блакитна (*Parus caeruleus*)
118. Синиця велика (*Parus major*)
119. Синиця вусата (*Panurus biarmicus*)
120. Синиця довгохвоста (*Aegithalos caudatus*)
121. Синьошийка (*Luscinia svecica*)
122. Скопа (*Pandion haliaetus*) (ЧКУ)
123. Снігур (*Pyrrhula pyrrhula*)
124. Сова вухата (*Asio otus*)
125. Сойка (*Garrulus glandarius*)
126. Сорока (*Pica pica*)
127. Сорокопуд сірий (*Lanius excubitor*) (ЧКУ)
128. Сорокопуд терновий (*Lanius collurio*)
129. Сорокопуд чорнолобий (*Lanius minor*)
130. Трав'янка лучна (*Saxicola rubetra*)
131. Трав'янка чорноголова (*Saxicola torquata*)
132. Фазан (*Phasianus colchicus*)
133. Чайка (*Vanellus vanellus*)
134. Чапля руда (*Ardea purpurea*)
135. Чапля сіра (*Ardea cinerea*)
136. Чепура велика (*Ardea alba*)
137. Чернь чубата (*Aythya fuligula*)
138. Чечевиця (*Carpodacus erythrinus*)
139. Чечітка звичайна (*Acanthis flammea*)
140. Чиж (*Spinus spinus*)
141. Чикотень (*Turdus pilaris*)
142. Чирянка велика (*Anas querquedula*)
143. Чирянка мала (*Anas crecca*)
144. Шилохвіст (*Anas acuta*)
145. Широконіска (*Anas clypeata*)
146. Шпак звичайний (*Sturnus vulgaris*)
147. Шуліка чорний (*Milvus migrans*) (ЧКУ)
148. Щеврик лучний (*Anthus pratensis*)
149. Щеврик червоногрудий (*Anthus cervinus*)
150. Щедрик (*Serinus serinus*)
151. Щиглик (*Carduelis carduelis*)
152. Яструб великий (*Accipiter gentilis*)

153. Яструб малий (*Accipiter nisus*)

Список птахів, які перебувають під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції:

1. Бугай (*Botaurus stellaris*)
2. Бугайчик (*Ixobrychus minutus*)
3. Чепура велика (*Ardea alba*)
4. Квак (*Nycticorax nycticorax*)
5. Лелека білий (*Ciconia ciconia*)
6. Лелека чорний (*Ciconia nigra*)
7. Крех малий (*Mergellus albellus*)
8. Скопа (*Pandion haliaetus*)
9. Осоїд (*Pernis apivorus*)
10. Шуліка чорний (*Milvus migrans*)
11. Лунь польовий (*Circus cyaneus*)
12. Лунь лучний (*Circus pygargus*)
13. Лунь очеретяний (*Circus aeruginosus*)
14. Змієїд (*Circaetus gallicus*)
15. Орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla*)
16. Кібчик (*Falco vespertinus*)
17. Журавель сирій (*Grus grus*)
18. Погонич звичайний (*Porzana porzana*)
19. Погонич малий (*Porzana parva*)
20. Коловодник болотяний (*Tringa glareola*)
21. Брижач (*Philomachus pugnax*)
22. Крячок чорний (*Chlidonias niger*)
23. Крячок білокрилий (*Chlidonias leucopterus*)
24. Крячок білощокий (*Chlidonias hybrida*)
25. Крячок річковий (*Sterna hirundo*)
26. Рибалочка (*Alcedo atthis*)
27. Жовна сива (*Picus canus*)
28. Дятел сирійський (*Dendrocopos syriacus*)
29. Сорокопуд терновий (*Lanius collurio*)
30. Сорокопуд чернолобий (*Lanius minor*)
31. Синьошійка (*Luscinia svecica*)

Список комах, які зустрічаються на території заказника (складено Пархоменко В.В.)

Тип Членистоногі (ARTHROPODA)

Клас КОМАХИ (INSECTA)

Ordo MANTOPTERA

Familia Manteidae

1. *Mantis religiosa* (Linnaeus, 1758) - Очс

Ordo ODONATOPTERA / Ряд БАБКИ

Familia Aeschnidae

2. *Anax imperator* (Linnaeus, 1758) – ЧКУ

Familia Galopteridae / Родина Красуні

3. *Galopterix splendens* Harris. / Красуня блискуча

Ordo ORTHOPTERA

Familia Tettigoniidae

4. *Decticus verrucivorus* (Linnaeus, 1758)
5. *Tettigonia viridissima* L.
6. *Phaneroptera falcata* Poda

Familia Gryllotalpidae

7. *Gryllotalpa gryllotalpa* L. \ Ведмедка звичайна

Ordo HOMOPTERA

Familia Aphrophoridae / Родина Пінявки

8. *Aphrophora salicis* Goeze / Афрофора вербова

Ordo HEMIPTERA / Ряд НАПІВТВЕРДОКРИЛІ

Familia Coreidae / Родина Красвіки

9. *Coreus marginatus* L. / Клоп щавелевий
10. *Ranatra linearis* L. / Ранатра

Familia Pentatomidae / Родина Щитники

11. *Aelia acuminata* L. \ Гостроголовий клоп
12. *Graphosoma italicum* Mull. / Клоп смугастий
13. *Pyrrhocorus apterus* (Linnaeus, 1758)
14. *Palomena prasina* L. \ Зелений деревний клоп

Familia Corixidae / Гребляки

15. *Corixidae* sp.

Familia Nepidae / Родина Водяні скорпіони

16. *Nepa cinerea* L. / Водяний скорпіон

Familia Naucoridae / Плавти

17. *Nacoris cimicoides* L. / Плавт звичайний

Ordo COLEOPTERA

Familia Scarabaeidae / Родина Пластинчастовусі

18. *Melolontha melolontha* (Linnaeus, 1758) / Травневий жук західний
19. *Oxythyrea funesta* (Poda, 1761) / Бронзівка смердюча
20. *Cetonia aurata* (Linnaeus, 1761) / Бронзівка золотиста
21. *Geotrupes stercorosus* (Scriba, 1791)
22. *Aphodius rufipes*

Familia Coccinellidae / Родина Сонечка

23. *Coccinella bipunctata* L.
24. *Coccinella septempunctata* L. / Сонечко семикрапкове
25. *Гармонія_азійська* (*Harmonia axyridis* (Pallas, 1773))

Familia Chrysomelidae

26. *Clytra laevouscula* Raz.

Familia Cerambycidae / Родина Вусачі

27. *Strangalia attenuata* L.
28. *Cerambyx scopoli* L.
29. *Prionus coriarius* (Linnaeus, 1758)

Familia Cicindelidae

30. *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758

Familia Dytiscidae

31. *Acilius canaliculatus* L. \ Плавунчик бороздчатий
32. *Dytiscus marginalis* L. \ Плавунець облямований

Ordo LEPIDOPTERA

Familia Pyralidae / Родина Вогнівки

33. *Pleuroptia ruralis* / Вогнівка кропив'яна

Familia Hesperidae / Родина Товстоголовки

34. *Thymelicus lineola* (Ochsenheimer, 1808) / Товстоголовка-тіре
35. *Pyrgus malvae* (Linnaeus, 1758)
36. *Erynnis tages* (Linnaeus, 1758)

Familia Papilionidae

37. *Papilio machaon* (Linnaeus, 1758) - ЧКУ

Familia Pieridae / Родина Білани

38. *Anthocharis cardamines* (Linnaeus, 1758)
39. *Pieris rapae* (Linnaeus, 1758) Білан ріп'яний
40. *Pieris napi* (Linnaeus, 1758) / Білан жилкуватий
41. *Pieris brassicae* (Linnaeus, 1758)
42. *Colias hyale* (Linnaeus, 1758) / Жовтяниця лучна
43. *Gonepteryx rhamni* (Linnaeus, 1758) / Лимонниця
44. *Leptidea sinapsis* L.

45. *Pontia edusa* (Fabricius, 1777)
46. *Colias crocea* (Geoffroy in Fourcroy, 1785)

Familia Satyridae / Родина Сатири

47. *Pararge aegeria* (Linnaeus, 1758)
48. *Coenonympha pamphilus* (Linnaeus, 1758) / Окачик звичайний
49. *Hyponphele lycaon* (Rottemburg, 1775)
50. *Minois dryas* (Scopoli, 1763)
51. *Aphantopus hyperantus* (Linnaeus, 1758) / Окачик чорно-бурий
52. *Maniola jurtina* (Linnaeus, 1758) / Юртина

Familia Nymphalidae / Родина Німфаліди

53. *Nymphalis polychloros* (Linnaeus, 1758)
54. *Nymphalis xanthomelas* (Esper, 1780)
55. *Apatura ilia* (Denis & Schiffermüller, 1775) / Райдужниця тополева
56. *Polygonia c-album* (Linnaeus, 1758) / Кутокрилка с-біле
57. *Inachis io* (Linnaeus, 1758) / Павичеве око денне
58. *Araschnia levana* L. / Рябокрила мінлива
59. *Aglais urticae* (Linnaeus, 1758) / Кропив'янка
60. *Cynthia cardui* L. / Чортополохівка
61. *Issoria lathonia* (Linnaeus, 1758) / Перламутрівка польова
62. *Vanessa antiopa* L. \ Траурниця
63. *Vanessa atalanta* (Linnaeus, 1758)

Familia Lycaenidae / Родина Синявці

64. *Lycaena phlaeas* (Linnaeus, 1761)
65. *Lycaena dispar* (Haworth, 1803) — Єчс, БК
66. *Heodes tityrus* (Poda, 1761)
67. *Everes argiades* (Pallas, 1771)
68. *Celastrina argiolus* (Linnaeus, 1758)
69. *Plebejus argus* (Linnaeus, 1758)
70. *Polyommatus icarus* (Rottemburg, 1775)

Familia Zygaenidae

71. *Zygaena filipendulae* (Linnaeus, 1758)

Familia Sphingidae / Родина Бражники

72. *Macroglossum stellatarum* (Linnaeus, 1758)
73. *Hyloicus pinastri* (Linnaeus, 1758) / Бражник сосновий
74. *Smerinthus ocellatus* (Linnaeus, 1758) / Бражник очкастий
75. *Laothoe populi* (Linnaeus, 1758) / Бражник тополевий

Familia Stenuchidae / Родина Строкатки несправжні

76. *Syntomis phegea* (Linnaeus, 1758) / Строкатка несправжня звичайна

Ordo HYMENOPTERA

Familia Vespidae

- 77. *Vespa crabro* (Linnaeus, 1758)
- 78. *Paravespula germanica* (Linnaeus, 1758)
- 79. *Polistes gallicus* (Linnaeus, 1758)

Familia Apidae

- 80. *Xylocopa valga* / Бджола-тесляр
- 81. *Bombus silvarum* (Linnaeus, 1758)
- 82. *Bombus lapidarius* (Linnaeus, 1758)
- 83. *Bombus agrorum* (Fabricius, 1787)
- 84. *Bombus terrestris* (Linnaeus, 1758)

Заказник «Осокорківські луки - 2» у структурі екомережі

Проектований заказник має важливе значення як ключова частина екомережі Києва та складова частина Дніпровського екокоридору. Основою екомережі м. Києва є зелені зони, річкові й озерні природні комплекси.

Екомережа - єдина територіальна система, яка утворюється з метою поліпшення умов для формування та відновлення довкілля, підвищення природно-ресурсного потенціалу території України, збереження ландшафтного- та біологічного різноманіття, місць оселення та зростання цінних видів тваринного і рослинного світу, генетичного фонду, шляхів міграції тварин через поєднання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших територій, які мають особливу цінність для охорони навколишнього природного середовища і, відповідно до законів та міжнародних зобов'язань України, підлягають особливій охороні.

Відповідно до Схеми формування екомережі м. Києва, схема якої була затверджена рішенням Київської міської ради № 546/603 від 28.12.2006, територія проєктованого заказника «Осокорківські луки - 2» є ядром з лучно-чагарниковою рослинністю (рис. 6).

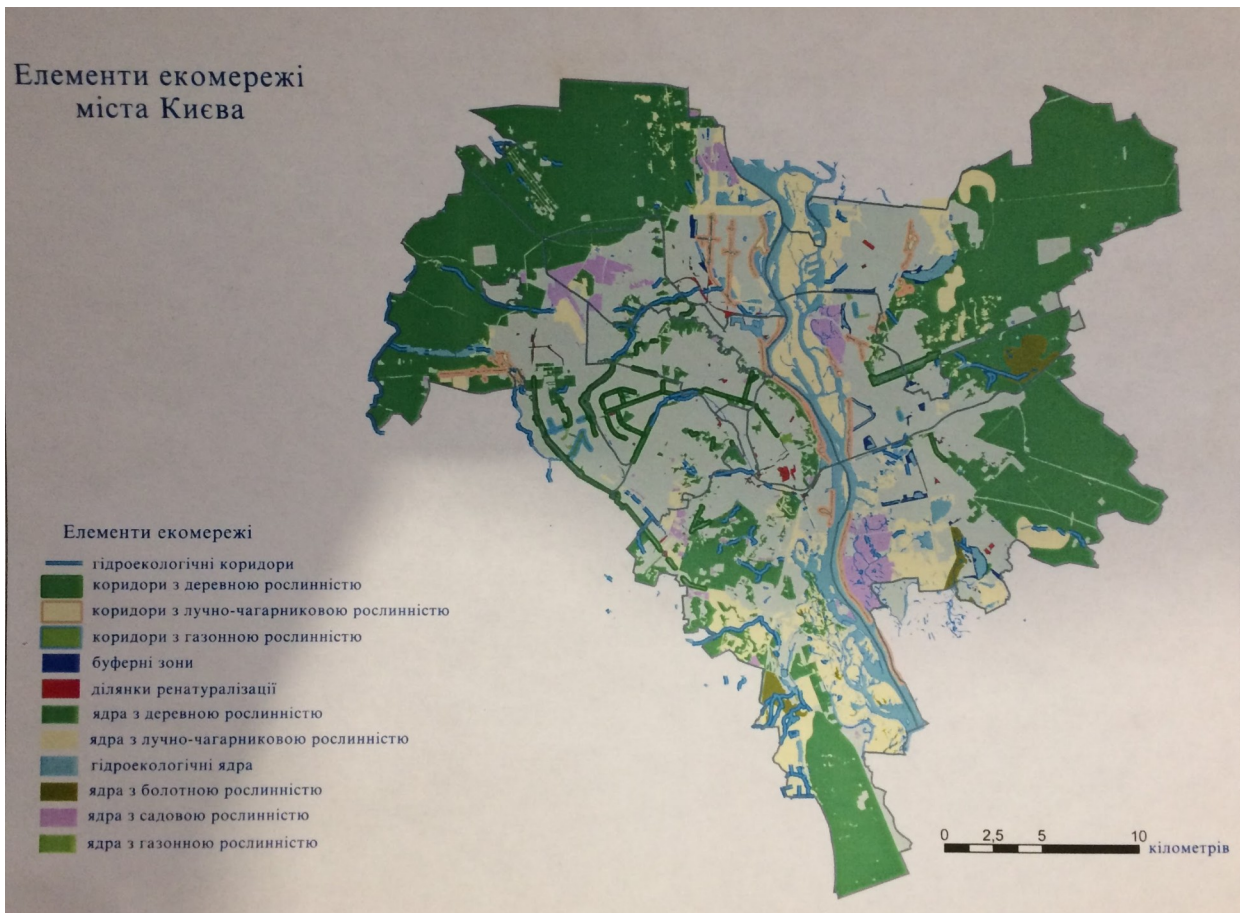

Рис. 6. Елементи екомережі міста Києва.

Відповідно до пункту 4 статті 15 Закону України «Про екомережу», зведена схема формування екомережі України, регіональні та місцеві схеми формування екомережі, програми у сфері формування, збереження та використання екомережі є основою для розроблення усіх видів проектної документації при здійсненні землеустрою, розробці містобудівної документації, а також здійсненні господарської та іншої діяльності.

Формування, збереження та використання екомережі здійснюється відповідно до таких основних принципів:

- збереження та екологічно збалансоване використання природних ресурсів на території екомережі;
- забезпечення участі громадян та їх об'єднань у розробленні пропозицій і прийнятті рішень щодо формування, збереження та використання екомережі;
- забезпечення цілісності екосистемних функцій складових елементів екомережі;
- забезпечення державної підтримки, стимулювання суб'єктів господарювання під час створення на їх землях територій та об'єктів природно-заповідного фонду, інших територій, що підлягають особливій охороні, розвитку екомережі;
- забезпечення поєднання національної екомережі з екомережами суміжних країн, що входять до Всеєвропейської екомережі, всебічний розвиток міжнародної співпраці у цій сфері.

- зупинення втрат природних та напівприродних територій (зайнятих рослинними угрупованнями природного походження та комплексами, зміненими в процесі людської діяльності), розширення площі території екомережі;

Відповідно до п. 3, ст. 6 Закону України “Про екомережу” власники і користувачі територій та об'єктів, включених до переліків територій та об'єктів екомережі, зобов'язані забезпечувати їх використання за цільовим призначенням.

З метою створення та охорони екомережі, а також забезпечення цілісності її функцій, необхідно надати природо-заповідний статус проєктованому заказнику «Осокорківські луки - 2».

Екопросвіта

Ландшафтний заказник надає широкі можливості для застосування різних форм екологічної просвіти та виховання. Перш за все це організація і проведення тематичних пізнавальних екскурсій; облаштування еколого-освітніх зупинок, місць спостереження за природою, екостежок.

Основними формами екологічної освіти та виховання, які доцільно застосовувати в ландшафтному заказнику, є організація тематичних екскурсій, облаштування низки еколого-освітніх зупинок, екостежок, пунктів спостереження за природою, зокрема вишок для спостереження за птахами (birdwatching).

Перелік видів діяльності, що пропонується заборонити або обмежити.

Відповідно до ст. 26 Закону України “Про природно-заповідний фонд”:

- На територіях заказників забороняються суцільні, прохідні, лісовідновні та поступові рубки, видалення захаращеності, а також полювання та інша діяльність, що суперечить цілям і завданням, передбаченим положенням про заказник.
- Господарська, наукова та інша діяльність, що не суперечить цілям і завданням заказника, проводиться з додержанням загальних вимог щодо охорони навколишнього природного середовища.
- Власники або користувачі земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів, оголошених заказником, беруть на себе зобов'язання щодо забезпечення режиму їх охорони та збереження”.

Також забороняється будь-яка господарська та інша діяльність, що суперечить цільовому призначенню території ландшафтної заказника, порушує природний розвиток процесів та явищ та створює загрозу шкідливого впливу на його природні комплекси і процеси, а саме:

- 1) відведення ділянок під дачне будівництво, садівництво, городництво, інші види сільськогосподарського використання території;
- 2) геолого-розвідувальні роботи, розробка корисних копалин, руйнування геологічних відслонень;

- 3) порушення ґрунтового покриву;
- 4) застосування будь-яких хімічних засобів, у тому числі мінеральних добрив;
- 5) будівництво гідротехнічних споруд, каналів, водосховищ, запруд, іригаційних систем, поглиблення, розширення, випрямлення русл річок та інші види втручання в гідрологічний режим території;
- 6) мисливство, вилов і знищення диких тварин, порушення умов їх оселення, гніздування;
- 7) інтродукція нових для території заказника видів тварин та рослин;
- 8) влаштування звалищ та захоронень;
- 9) спалювання сухої рослинності та підпали трави.

За загальним правилом у заказниках встановлюється режим, який відповідає зоні регульованої рекреації. Інше може бути встановлено у положенні про заказник.

Регульована рекреація передбачає наступну діяльність: короткостроковий відпочинок та оздоровлення населення, велосипедні і пішохідні прогулянки, огляд особливо мальовничих і пам'ятних місць; влаштування та відповідне обладнання туристичних маршрутів та екологічних стежок. Слід зазначити, що проєктований заказник межує із щільною міською забудовою, і наразі є популярним місцем рекреації серед мешканців Дарницького району.

Створення ландшафтного заказника місцевого значення “Осокорківські луки - 2” дозволить зберегти цінні природні ландшафти, збільшити його рекреаційний потенціал і не допустити погіршення екологічного стану Дарницького району.

Зокрема, створення заказника буде кроком у реалізації вимог низки міжнародних природоохоронних конвенцій та угод, ратифікованих Україною. Зокрема конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернської конвенції), згідно ст. 3 якої Україна має вживати заходи для здійснення національної політики охорони дикої флори, дикої фауни та природних середовищ існування, приділяючи особливу увагу видам, яким загрожує зникнення, вразливим видам, особливо ендемічним, та середовищам існування, яким загрожує зникнення; а згідно ст. 4 цієї Конвенції Україна має вживати відповідних і необхідних законодавчих та адміністративних заходів для забезпечення охорони середовищ існування видів дикої флори та фауни, а також приділяти особливу увагу охороні територій, що мають значення для мігруючих видів. Європейської ландшафтної конвенції, згідно ст. 5 якої Україна зобов'язалася встановлювати та впроваджувати ландшафтну політику, спрямовану на охорону, регулювання і планування ландшафту шляхом прийняття конкретних заходів. Україна притримується угоди про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (Угоди АЕWA), згідно ст. 3 якої має визначати середовища існування мігруючих водно-болотних птахів, які знаходяться в межах її території, та сприяти охороні, управлінню, реабілітації і відновленню цих середовищ.

Використані матеріали

При підготовці обґрунтування були частково використані наступні матеріали:

1. Експертна оцінка сучасного стану біотичного різноманіття проектного “Екопарку Осокорки” та аналізу екологічного стану озер Небреж, Мартишів і Тягле за авторством співробітників ДУ "Інституту еволюційної екології НАН України:

с.н.с., зав. лабораторії охорони та відтворення біорізноманіття, к.б.н. Зуб Л.М.,

н.с. лабораторії охорони та відтворення біорізноманіття, к.б.н. Прокопук М.С.,

с.н.с. відділу динаміки популяцій к.б.н. Горобчишин В.А.,

с.н.с., докторант Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного, к.б.н. Пашкевич Н.А

2. Випускна бакалаврська робота «Екологічна оцінка водно-болотних угідь м. Києва на прикладі Осокорківських озер» студентки Національного університету біоресурсів і природокористування України, факультету захисту рослин, біотехнологій та екології Сушко Н.О.

Колектив авторів

Еколог Міжнародної
благодійної організації
“Екологія-Право-Людина”,
кандидат географічних наук

Полянська Катерина
Валентинівна

Голова правління ГО "Українська
природоохоронна група",
м.н.с. Інституту зоології
ім. І.І.Шмальгаузена НАН України"

Василук Олексій
Володимирович

Член правління ГО "Українська
природоохоронна група",
п.н.с.в. геоботаніки на екології
Інституту ботаніки ім. М.Г.
Холодного НАН України,
доктор біологічних наук

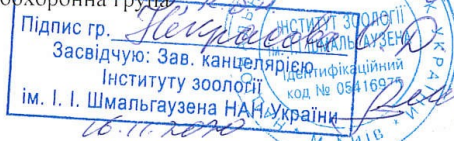

Артюшина Анна
Вікторівна

Провідний фахівець кафедри
екології та зоології ННЦ
“Інститут біології та
медицини” Київського
національного університету
імені Тараса Шевченка

Казанник Віталій
Васильович

С.н.с. Інституту зоології
ім. І.І.Шмальгаузена, Член ГО "Українська
природоохоронна група"

Некрасова Оксана
Дмитрівна

Член ГО "Українська природоохоронна група",
ННСГБ НААН

Вархоменко Віктор
Володимирович